

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

ការិយាល័យរដ្ឋបាលរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា និងទទួលបានផលប្រយោជន៍ ប្រសិនបើមានការរៀបចំខ្លួនឱ្យមានលក្ខណៈ ដូចនឹង «ការិយាល័យក្រុងឡាបញ្ជី» ច្រើនជាង

ដោយលោកស្រី អែន ហេនដែល, ប្រែសម្រួលដោយ វ៉ាន់ថាន់ ពៅដាវ៉ា

រឿងរ៉ាវដ៏ច្រើនដែលចុះក្នុងសារព័ត៌មានថ្មីៗ កន្លងទៅនេះ បានធ្វើឱ្យមានការកើនឡើងនូវកង្វល់ជាសាធារណៈក្នុងចំណោមមន្ត្រីនៅក្នុងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា និងអ្នកសង្កេតការណ៍ពីខាងក្រៅយ៉ាងច្រើន ទៅលើការរៀបចំរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាលរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាក្នុងការដោះស្រាយកិច្ចការតុលាការដែលចេះតែកើនឡើងកាន់តែច្រើន ។ កាលពីខែមិថុនាកន្លងទៅមានការចេញរបាយការណ៍ពីរិះគន់ចំពោះការចាត់ចែងការងាររបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ដោយអ្នកជំនាញអន្តរជាតិពីក្រុមខុសគ្នា ។ ក្រុមមួយដែលមានសមាសភាពអ្នកជំនាញឯករាជ្យពីររូប ដែលមានជំនាញខាងកិច្ចការរដ្ឋបាលបានបំពេញទស្សនកិច្ចនៅអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនៅចុងខែឧសភា ដើម្បីវាយតម្លៃលើការរៀបចំរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ក្នុងការចាត់ចែងកិច្ចការតុលាការរបស់ខ្លួន ។ របាយការណ៍វាយតម្លៃរបស់ក្រុមនេះស្ថិតនៅជាកិច្ចការសម្ងាត់នៅឡើយ លើកលែងតែសេចក្តីសន្ទេបខ្លីៗនៃការជូនយោបល់តែប៉ុណ្ណោះដែលត្រូវបានទម្លាយឱ្យដឹង ។ ទោះបីយ៉ាងនេះក៏ដោយ សេចក្តីសន្ទេបរួមគ្នាជាមួយរឿងរ៉ាវចុះនៅលើបណ្តាញសារព័ត៌មានដែលក្រុមនេះបានរកឃើញ បញ្ជាក់ឱ្យឃើញថា ជំនាញការងារពីររូបជឿជាក់យ៉ាងមុតមាំថា មាន «ការខូចខ្ចោះ» ច្រើននៅក្នុងការដឹកនាំផ្នែករដ្ឋបាល និងរចនាសម្ព័ន្ធក្នុងការធ្វើរបាយការណ៍របស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ។

នៅឯអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដំណើរការផ្នែករដ្ឋបាលទូទៅគឺជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល ។ ជាបន្ថែមលើកិច្ចការជ្រើសរើស និងគ្រប់គ្រងបុគ្គលិករបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ការិយាល័យរដ្ឋបាលជួយជ្រោមជ្រែងដល់ការិយាល័យច្បាប់ផ្សេងៗ ទៀតរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញតាមរយៈការធ្វើជាបណ្តាញផ្លូវការសម្រាប់ការទំនាក់ទំនងទាំងខាងក្នុង និងខាងក្រៅរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ថែរក្សាប្រព័ន្ធទិន្នន័យដែលរួមមានឯកសារទាក់ទងនឹងរឿងក្តីទាំងអស់ ថែរក្សានិងទុកដាក់ភស្តុតាងឱ្យបានគង់វង្ស ធានាសុវត្ថិភាពផ្នែកសន្តិសុខ ត្រួតពិនិត្យលក្ខខណ្ឌខ្លួន ហ្វឹកហ្វឺន

បុគ្គលិករបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ព្រមទាំងផ្តល់ជូននូវតម្រូវការទាំងផ្នែកសម្ភារ និងកិច្ចការរដ្ឋបាល (ដែលរួមមានសម្ភារការិយាល័យ សម្ភារប្រើប្រាស់ ការចាត់ចែងសម្ភារ និងអគារធ្វើការ បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និងការដឹកជញ្ជូនជាដើម) ។

ការរៀបចំចាត់ចែងកិច្ចការរដ្ឋបាលពេលបច្ចុប្បន្ន

ការិយាល័យរដ្ឋបាលដឹកនាំដោយប្រធានខ្មែរមួយរូប និងអនុប្រធានបរទេសមួយរូប ។ ប្រធានខ្មែរនៃការិយាល័យរដ្ឋបាលគឺទទួលខុសត្រូវលើ «ការកិច្ចគ្រប់គ្រងទូទៅ» លើកលែងតែ «កិច្ចការណាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបង្គោលនិងនីតិវិធីអង្គការសហប្រជាជាតិ» តែប៉ុណ្ណោះ ។ ការទទួលខុសត្រូវរបស់ប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាលរួមមាន ជ្រើសរើសបុគ្គលិកខ្មែរ និងស្នើសុំការតែងតាំងពីសំណាក់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។ អនុប្រធានបរទេសមានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវលើកិច្ចការរដ្ឋបាល នៃគ្រប់ការិយាល័យបរទេសរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ដោយរួមបញ្ចូលទាំងការជ្រើសរើស និងគ្រប់គ្រងបុគ្គលិកបរទេសផង ។ ក្នុងការបំពេញភារកិច្ចទាំងនេះ ប្រធាន និងអនុប្រធានរដ្ឋបាលតម្រូវឲ្យមាន «ការសហការគ្នាដើម្បីធានាឲ្យបាននូវដំណើរការ និងការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងទទួលបានផលល្អ» ។

បើទោះបីជាការដឹកនាំរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាលត្រូវបានគិតថាមានទំនាក់ទំនងការងារសមស្រប និងរីកចំរើនក៏ដោយ សិទ្ធិណាចដែលចែកដាច់ពីគ្នារវាងការិយាល័យរបស់ខ្មែរ និងបរទេស ទាក់ទិននឹងថវិកា ការជ្រើសរើស និងការធ្វើរបាយការណ៍របស់បុគ្គលិកទំនើងធ្វើខូចដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងកិច្ចការលំបាកៗ នៃការដំណើរការរបស់តុលាការថ្មីដែលមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញនេះ ។ ដោយយោងទៅតាមរឿងរ៉ាវដ្ឋីៗ ក្រុមវាយតម្លៃបានកំណត់ថា ការបែងចែកការគ្រប់គ្រង «ផ្តល់នូវទប់សក្តិយ៉ាងណាៗ មានការច្របូកច្របល់ជាញឹកញាប់ ព្រមទាំងធ្វើឲ្យស្រាកស្រានដល់ការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់បុគ្គលិកទាំងសង្គមនៅក្នុងដំណើរការនេះ» ។ ក្រៅពីនេះ នៅមានកង្វល់ផ្សេងៗទៀត ដូចជាសម្ពាធសម្រាប់ការការពារសាក្សីនៅក្រោមអំណាចរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល ការគ្រប់គ្រងឯកសារការកំពារជនរងគ្រោះ ការគ្រប់គ្រងមន្ទីរឃុំឃាំងបណ្តោះអាសន្ន ។ បន្ថែមពីលើនេះទៀត បន្ទប់សវនាការនៅមិនទាន់រៀបចំឲ្យស្រាប់បាច់នៅឡើយ សម្ភារសម្រេង និងសោតទស្សន៍មិនទាន់បានបំពាក់ឲ្យស្រួលបួលទេ ហើយនិងសេវាបកប្រែពុំមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់រួមមានឲ្យបានមួយខ្លាំង ។

ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលថាវេស្រីសថ្មី

ស្ទើរតែនៅគ្រប់តុលាការដែលមានយុត្តាធិការចម្រុះជាតិ និងអន្តរជាតិបែបនេះ (ដែលឲ្យឈ្មោះថា តុលាការ «កូនកាត់») ក៏ដូចជាតុលាការអន្តរជាតិដទៃទៀតដែរ ការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីមានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវសម្រាប់មុខងាររដ្ឋបាល ។ ការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីដែលត្រូវបានរៀបចំជាពីរផ្នែក បញ្ជាក់ឲ្យ

ឃើញច្បាស់ថា ការិយាល័យរដ្ឋបាលអាចនឹងរៀបចំដំណើរការទៅបានប្រសើរជាង និងប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធិភាពជាងនេះ ។

ការដឹកនាំដែលមានលក្ខណៈរួមរួម និងទទួលខុសត្រូវច្បាស់លាស់

ទិដ្ឋភាពដែលមានបែងចែកយ៉ាងច្បាស់លាស់រវាងការិយាល័យក្រឡាបញ្ជី និងការិយាល័យរដ្ឋបាលគឺនៅ ត្រង់ចំណុចដែលថា ការដឹកនាំ និងជាវាយៗ រចនាសម្ព័ន្ធជាមួយការណ៍របស់ការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីស្ថិត នៅរួមគ្នាក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់មន្ត្រីតុលាការតែម្នាក់ ។ ឧទាហរណ៍ លក្ខន្តិកៈ ក្រុងរ៉ូម បានថា “ការិយា- ល័យក្រឡាបញ្ជីត្រូវដឹកនាំដោយក្រឡាបញ្ជីដែលជាមន្ត្រីរដ្ឋបាលគោលរបស់តុលាការ” ។ ការដឹកនាំរួម មិនត្រឹមតែជាកន្លឹះសំខាន់តែប៉ុណ្ណោះទេ ក៏ប៉ុន្តែវាជាធាតុផ្សំដ៏មានប្រយោជន៍សម្រាប់ការិយាល័យរដ្ឋ បាលដឹកនាំការងារបានល្អទៀតផង ។ ដូច្នោះទៅវិញ ការខ្វះចន្លោះអំពីសិទ្ធិអំណាចច្បាស់លាស់ឈានដល់ ការគ្មាននរណាម្នាក់ធ្វើជាម្ចាស់លើកិច្ចការដ៏សំខាន់ជាច្រើន ។

ឧទាហរណ៍ សម្រាប់រយៈពេលបីឆ្នាំដំបូងនៃប្រតិបត្តិការរបស់តុលាការពិសេសសម្រាប់ទ្រឹស្តីកម្ពុ ជូនឆ្ងរនៅទីម័រខាងកើត ដែលជាតុលាការកូនកាត់មានភាពស្រដៀងគ្នាច្រើននឹងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ក្នុងតុលាការកម្ពុជាគឺគ្មានអំណាចរដ្ឋបាលកណ្តាលមួយក្នុងការធ្វើការសម្រេចនិងទទួលខុសត្រូវលើសេចក្តី សម្រេចអំពីការគ្រប់គ្រងចម្បងឡើយ ។ អ្នកអង្កេតការណ៍ជំនាញបានកំណត់សំគាល់ឃើញភាពខ្វះចន្លោះ របស់តុលាការនេះទាក់ទិននឹងបញ្ហាគ្រប់គ្រងនេះតែម្តង ។ ដោយឡែក មុខងារគ្រប់គ្រង និងដឹកនាំកិច្ចការ រដ្ឋបាលមានការបែងចែកគ្នារវាងបេសកកម្មរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ និងអាជ្ញាធរកម្ពុជា ដោយភាគី ទាំងពីរពឹងផ្អែកលើយុត្តាធិការផ្សេងទៀតនៅពេលដែលមានបញ្ហាណាមួយកើតឡើង ។ ភាពលំបាកខ្លាំង ទាំងនេះកើតមានឡើងមួយផ្នែក បន្ទាប់ពីមានការបង្កើតឲ្យមានតួនាទីរបស់អ្នកសម្របសម្រួលកិច្ចការ ច្បាប់ និងមានបុគ្គលិកដែលមម្រើរការងារដោយមន្ត្រីមានលក្ខណៈសម្បត្តិល្អ ។ តាមរយៈសម្តីរបស់ មន្ត្រីនោះ ការបែងចែកអំណាចបានបង្កើតឲ្យមានបរិយាកាសមួយដែលធ្វើឲ្យ “ខ្សែសង្វាក់បញ្ជាពុំមាន លក្ខណៈច្បាស់លាស់ ព្រំដែនទទួលខុសត្រូវមិនច្បាស់លាស់ជាវាយៗ ហើយភារកិច្ចក្នុងការធ្វើឲ្យមាន និរន្តរភាព និងការគាំទ្រដល់ដំណើរការមិនបានកំណត់ច្បាស់លាស់” ។

ដូចដែលកត់សម្គាល់ដោយក្រុមវាយតម្លៃអឺរ៉ុប ភាពទន់ខ្សោយស្រដៀងគ្នារបស់ការិយាល័យ រដ្ឋបាលកើតមកពីរចនាសម្ព័ន្ធ និងការដឹកនាំដែលព្រាកចេញដាច់ពីការបង្កើតជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ បង្កើត ឲ្យមានការប្របូកប្របល់តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរវាងមន្ត្រីកំពូលទាំងពីរនាក់ ។ ជាដល់វិបាកគឺថា ពុំមានមន្ត្រីនៃការិយាល័យរដ្ឋបាលណាម្នាក់ មានអំណត្តិពេញលេញក្នុងការចាត់វិធានការដែលសមស្រប

ចំពោះប្រតិបត្តិការមុនៗ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ក៏ដូចជាពុំមាននរណាម្នាក់ត្រូវបានដាក់ទូទល់ខុសត្រូវ
ចំពោះការដែលមិនបានបំពេញការងារឲ្យបានល្អរបស់ខ្លួនដែរ ។

ការសម្របសម្រួល និងការគ្រប់គ្រងផ្នែកតុលាការ

ភាពខុសគ្នាសំខាន់ៗរវាងការិយាល័យរដ្ឋបាល និងការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីស្ថិតនៅត្រង់ថា
ការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីធ្វើការងារដោយសម្របសម្រួលគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹង ហើយ ក្រោមសិទ្ធិ
អំណាចរបស់ មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់របស់តុលាការ ដែលជាទូទៅត្រូវបានហៅថា ប្រធានតុលាការ ។
សិទ្ធិអំណាចគ្រប់គ្រងរបស់ប្រធានតុលាការអាចដាក់ឲ្យប្រធានការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីទទួលខុសត្រូវផ្ទាល់
ចំពោះអង្គភាពតុលាការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា, ធានាឲ្យប្រាកដថា កង្វល់ផ្សេងៗ
ទាក់ទងនឹងច្បាប់ត្រូវទទួលបានដឹងព្រំ និងត្រូវបានដោះស្រាយ ។ លើសពីនេះទៅទៀត ដោយសារតែប្រធាន
ការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីបំពេញភារកិច្ចក្នុងនាមប្រធានតុលាការ ប្រធានក្រឡាបញ្ជីនោះមានអណតិធំធេង
ក្នុងការធ្វើ និងអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចចិត្តដែលចាំបាច់ក្នុងការធានាឲ្យប្រតិបត្តិការរបស់តុលាការទាំងមូល
មានប្រសិទ្ធភាព ។

ចំណែកឯ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាវិញ ទាំងកិច្ចព្រមព្រៀងដែលចែងពីក្របខ័ណ្ឌ
សហប្រតិបត្តិការរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ទាំងច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតឲ្យមាន
អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាពុំបានបង្កើតឲ្យមានការិយាល័យតែមួយរបស់ប្រធានតុលាការ
ឡើយ ។ ជាជំនួស បែរជាមានបង្កើតឲ្យមានប្រធានខ្មែរសម្រាប់អង្គជំនុំជម្រះនីមួយៗដូចជា អង្គបុរេ
ជំនុំជម្រះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលទៅវិញ ហើយគ្មានប្រធានអង្គជំនុំ
ជម្រះណាម្នាក់ទទួលខុសត្រូវលើការគ្រប់គ្រងលើការិយាល័យរដ្ឋបាលឡើយ ។ វិធានផ្ទៃក្នុងបានដោះ
ស្រាយបញ្ហានេះមួយផ្នែកខ្លះដោយបង្កើតឡើងនូវ “គណៈកម្មាធិការរដ្ឋបាលតុលាការ” ដែលមានសមាស
ភាពចៅក្រមជាតិពូជ និងចៅក្រមអន្តរជាតិពូជ និងមានប្រធាន និងអនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាល
ចូលរួមត្រឹមថា៖ “ពិគ្រោះយោបល់” តែប៉ុណ្ណោះ ។ គណៈកម្មាធិការនេះត្រូវបានផ្តល់សិទ្ធិក្នុងការ “ផ្តល់
ប្រឹក្សា និងណែនាំដល់ការិយាល័យរដ្ឋបាលអំពីសកម្មភាពទាំងឡាយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការកំរិតផ្ទៃក្នុងរដ្ឋ
បាល និងតុលាការដល់ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងអង្គ
ជំនុំជម្រះដោយរួមទាំងការរៀបចំ និងការអនុវត្តថវិកា” ទៀតផង ។

ក៏ប៉ុន្តែ សិទ្ធិអំណាចរបស់គណៈកម្មាធិការរដ្ឋបាលតុលាការក្នុងការ “ផ្តល់ប្រឹក្សា និងណែនាំ” ពុំត្រូវ
បានគេផ្តល់អំណាចឲ្យក្នុងការដាក់ឲ្យការិយាល័យរដ្ឋបាលទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខអង្គភាពតុលាការ, [អង្គ
ភាពតុលាការ អាចហៅម្យ៉ាងទៀតថា អង្គជំនុំជម្រះ] ឡើយ ហើយគណៈកម្មាធិការនេះក៏មិនធានាបាន

នូវការសហការគ្នាជាទៀតទាត់ដែរ ។ ជាវិបាក អំណាចរបស់គណៈកម្មាធិការនេះមិនរឹងមាំគ្រប់គ្រាន់ក្នុង
ការដោះស្រាយបញ្ហាគ្រប់គ្រងនាពេលបច្ចុប្បន្ន នៅក្នុងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជាបានទេ ។
គួរតែធ្វើការកត់សម្គាល់ឲ្យច្បាស់ថា តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិសម្រាប់អតីតប្រទេសយូហ្គោស្លាវីមាន
គណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងដែលជួយសម្របសម្រួលការងារជាមួយការិយាល័យក្រឡាបញ្ជី ក៏ប៉ុន្តែប្រធាន
តុលាការនៅតែមានអំណាច“គ្រប់គ្រង” ជាក់ច្បាស់លើសកម្មភាពរបស់ការិយាល័យក្រឡាបញ្ជីដែល ។

ការជូនយោបល់ឱ្យមានប្រធានក្រឡាបញ្ជីនៅក្នុងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ការិយាល័យរដ្ឋបាលនឹងទទួលបានប្រយោជន៍ច្រើនជាក់ជាពុំខាន ក្នុងការមានខ្សែសង្វាក់បញ្ជា
ដែលមានលក្ខណៈកំណត់ច្បាស់លាស់ជាងនេះ ។ តាមទ្រឹស្តី កិច្ចការនេះអាចអនុវត្តបានសម្រេចដោយ
គ្រាន់តែធ្វើការកំណត់ដោយប្រុងប្រយ័ត្ននូវការទទួលខុសត្រូវចំពោះការដឹកនាំនៅក្នុងគ្រប់ផ្នែក ។ ក្រុម
វាយតម្លៃរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិបានជូនយោបល់នេះ ដោយសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើភាពចាំបាច់ក្នុងការ
“បញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់លាស់នូវការទទួលខុសត្រូវរបស់ប្រធាន និងអនុប្រធានការិយាល័យរដ្ឋបាលក្នុងការ
ធានាឲ្យមានការធ្វើការសម្រេចចិត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព តាមរយៈការព្រមព្រៀងគ្នាចែករំលែកការ
ទទួលខុសត្រូវសម្រាប់ផ្នែកសំខាន់មួយចំនួនរវាងគ្នាទៅវិញទៅមក ហើយថា បុគ្គលិកដែលធ្វើការនៅក្នុង
ផ្នែកទាំងនោះត្រូវរាយការណ៍ផ្ទាល់ជូនទៅប្រធាន ឬអនុប្រធានដែលទទួលខុសត្រូវលើផ្នែកនោះតែម្តង” ។

ក៏ប៉ុន្តែ បើទោះបីជាក្នុងនាមរបស់ប្រធាន និងអនុប្រធានត្រូវបានកំណត់ច្បាស់លាស់ក៏ដោយ
ការបែងចែកដាច់ពីគ្នាលើសិទ្ធិអំណាចប្រចាំថ្ងៃរវាងភាគីជាតិ និងអន្តរជាតិអាចនៅតែយាយាមរំលែក
ភាពរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាលក្នុងការធ្វើការសម្រេចចិត្តដែល ។ សម្រាប់ហេតុផលនេះ យើងគួរតែ
ត្រូវបង្កើតតំណែងប្រធានក្រឡាបញ្ជីថ្មីមួយទៀត ដែលមានអំណាចគ្រប់គ្រងជាពិសេសលើកិច្ចការទាំង
មូលរបស់ការិយាល័យរដ្ឋបាល ហើយត្រូវបម្រើការងារដោយអ្នកដែលមានបទពិសោធន៍នៅក្នុងកិច្ចរដ្ឋ
បាលតុលាការទៀតផង ។ ទាំងនេះនៅមិនទាន់និយាយដល់ការអនុវត្តការជូនយោបល់របស់ក្រុមវាយ
តម្លៃផ្សេងទៀតផងទេ នោះគឺការប្របាច់បញ្ចូលលក្ខន្តិកៈនូវភារកិច្ចរដ្ឋបាលជាតិ និងអន្តរជាតិដែលមាន
លក្ខណៈស្រដៀងគ្នា ។

ទន្ទឹមគ្នានេះដែរ បទពិសោធន៍របស់តុលាការដែលមានលក្ខណៈជាអន្តរជាតិលើកឡើងថា ការិយា
ល័យរដ្ឋបាលនឹងអាចធ្វើការឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពជាងនេះ ប្រសិនបើការដឹកនាំក្នុងការិយាល័យនេះត្រូវបាន
ផ្តល់ឲ្យមានអណតិ និងការទទួលខុសត្រូវក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចស្ថិតនៅក្រោមអំណាចតុលាការ ។
ដូច្នោះ ក្រុមវាយតម្លៃបានជូនយោបល់ថា ចៅក្រមកណ្តាល [សម្រាប់ធ្វើទំនាក់ទំនង] ឬចៅក្រមនៅហ្នឹង
កន្លែងត្រូវមានអំណាចក្នុងការផ្តល់ឲ្យការិយាល័យរដ្ឋបាលនូវ“សេចក្តីសម្រេច និងការណែនាំផ្សេងៗទាក់

ទិននឹងកិច្ចការរដ្ឋបាលតុលាការមួយចំនួន» ។ អាស្រ័យដោយមានលក្ខណៈសំខាន់ក្នុងការបញ្ចូលទាំង
ទស្សនៈយល់ឃើញរបស់ភាគីអន្តរជាតិ និងភាគីកម្ពុជា មានការជូនយោបល់ថា ការទទួលខុសត្រូវបែប
នេះគួរត្រូវផ្តល់ជូនទៅប្រធានតុលាការដែលមានសមត្ថភាពចៅក្រមអន្តរជាតិទូទៅ និងចៅក្រមកម្ពុជា
ទូទៅ ។ សហប្រធានតុលាការដែលមានអំណាចគ្រប់គ្រងលើកិច្ចការរដ្ឋបាលរួមតែមួយអាចជួយដោះ
ស្រាយរាល់កង្វល់ផ្សេងៗ អំពីការរក្សាតុល្យភាពពេលបច្ចុប្បន្ន ទាក់ទិននឹងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តជាតិ
និងអន្តរជាតិនៅក្នុងការិយាល័យរដ្ឋបាលនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ។